

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060177743705016

ბრძანება Nი-698

ქ. თბილისი

29 / დეკემბერი / 2016 წ.

სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს 110/10 კვ. ძაბვის ქვესადგურის და 110 კვ. ძაბვის ეგხ-ს მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №67; 29.12.2016 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილ, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფ. კობში სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს 110/10 კვ. ძაბვის ქვესადგურის და 110 კვ. ძაბვის ეგხ-ს მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 67; 29.12.2016) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრი

გიგლა აგულაშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 67

29 დეკემბერი 2016 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – 110/10 კვ. ძაბვის ქვესადგურის და 110 კვ. ძაბვის ეგზ-ს მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“. ქ. თბილისი, ვაკე-საბურთალოს რაიონი, სანდრო ეულის ქ. #1.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ყაზბეგის რაიონი სოფ. კობი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 15.12.2016 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გამა კონსალტინგი“.

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი:

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფ. კობში სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს 110/10 კვ. ძაბვის ქვესადგურის და 110 კვ. ძაბვის საჰაერო ეგხ-ს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს საკუთრებას, რაც დასტურდება საჯარო რეესტრის ამონაწერებით (საკადასტრო კოდი #74.05.11.203 და #74.05.11.204).

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

პროექტის მიზანია, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში მდებარე მინერალური წყლის მწარმოებელი ქარხნების, შპს „კასარა“-ს და შპს „კობი“-ს ელექტროენერჯით მომარაგება. ამისათვის პროექტი ითვალისწინებს 350 მ სიგრზის 110 კვ ძაბვის საჰაერო ეგხ განშტოებისა და 110/10 კვ ძაბვის ქვესადგურის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას.

პროექტის განხორციელების ტერიტორიის შერჩევისას, ეკოლოგიურ ფაქტორებთან ერთდ გათვალისწინებული იქნა ზემოაღნიშნული ობიექტების სიახლოვე და შერჩეული იქნა ტერიტორია, რომელიც ძლიერ დეგრადირებულია და არ გამოირჩევა ბიომრავალფეროვნების სიუხვით, უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან დაცილებულია 200 მეტრით, მდ. ნარვანიდან - 70 მეტრით, ხოლო არსებული საავტომობილო მაგისტრალიდან 300 მეტრით. ტერიტორია არსებულ ავტომაგისტრალს უკავშირდება გრუნტის გზით. აქედან გამომდინარე, პროექტის განსახორციელებლად დამხმარე გზების მოწყობა საჭირო არ არის. აღნიშნულის გათვალისწინებით, ანგარიშში განხილულია მხოლოდ შერჩეული ტერიტორია და ნულოვანი ალტერნატივა.

საპროექტო ეგხ-ს განშტოების მოწყობა დაგეგმილია არსებულ ქვესადგურ „ყაზბეგი-110“-სა და ქვესადგურ „გუდაური-110“-ს დამაკავშირებელი 110 კვ ძაბვის „გუდაური-2“ ეგხ-ს #46 ანძიდან ორი კუთხური საყრდენის განთავსების საშუალებით. რომელთაგან ერთ-ერთი განთავსდება „გუდაური-2“ ეგხ-ს #46 საყრდენის მიმდებარე ტერიტორიაზე (ნაკვეთი ს/კ 74.05.11.203), ხოლო მეორე - საპროექტო ქვესადგურის ტერიტორიაზე (ნაკვეთი ს/კ 74.05.11.204).

პროექტი არ ითვალისწინებს სამშენებლო ბანაკის მოწყობას. სამშენებლო მასალების დასაწყობება მოხდება საპროექტო მიწის ნაკვეთის პერიმეტრის შიგნით, შესაბამისად, სამშენებლო მოედნის პერიმეტრის გარეთ ნიადაგზე ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

საპროექტო ქვესადგურში იგეგმება 110/10 კვ ძაბვის, 6300 კვა სიმძლავრის ერთი ძალოვანი ტრანსფორმატორის დამონტაჟდება. ქვესადგურის ტერიტორიაზე ასევე მოეწყობა 110 კვ ძაბვის ღია გამანაწილებელი მოწყობილობა და 10 კვ ძაბვის დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობის შენობა.

110 კვ ძაბვის ღია გამანაწილებელ მოწყობილობაში დამონტაჟდება 110 კვ ძაბვის ძალოვანი აპარატურა - ელეგაზური ამომრთველით, სახაზო გამთიშველი, დენის ტრანსფორმატორები, გადამეტძაბვის შემზღვეველები და ძალოვანი ტრანსფორმატორი.

10 კვ ძაბვის დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობის შენობაში განთავსდება 10 კვ ძაბვის უჯრედები, ცვლადი და მუდმივი ოპერატიული ძაბვის წყარო, სიგნალიზაციის მოწყობილობა, ოპერატიული მორიგის ოთახი. ობიექტების გარე ელექტრომომარაგება განხორციელდება 10 კვ ძაბვის ელექტროგადაცემის საჰაერო ხაზის საშუალებით.

ქვესადგურის ტერიტორიაზე უცხო პირების ან ფაუნის წარმომადგენლების არაკონტროლირებადი მოხვედრის შეზღუდვისა და აღკვეთის მიზნით პროექტით დაგეგმილია ტერიტორიის პერიმეტრის მავთულბადით შემოღობვა. გარდა ამისა, ობიექტზე ყოველთვის იქნება მორიგე პერსონალი.

ქვესადგურის მასშტაბის გათვალისწინებით, ობიექტზე სატრანსფორმატორო ზეთების საცავის და სახიფათო ნარჩენების განთავსების სპეციალური უბნის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის.

საპროექტო ეგზ-სა და ქვესადგურის ტერიტორია მდებარეობს ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში სოფ.კობის ტერიტორიაზე, მდინარე ნარვანის მარცხენა ტერასაზე.

ქვესადგურის განთავსების ტერიტორია წარმოადგენს ძლიერ დეგრადირებულ მდელოს და არ არის დაფარული ხეებით ან ბუჩქნარით. ხოლო ელექტროგადამცემი ხაზის საყრდენისათვის განკუთვნილი ნაკვეთი მდებარეობს არსებული "გუდაური-2" 110 კვ ზაზვის ეგზ-ს #64 საყრდენის მიმდებარედ, შემადგენელ ადგილზე, რომელიც ნაწილობრივ დაფარულია დაბალი ტანის ბუჩქნარითა და არყნარით. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საპროექტო ეგზ-ს მშენებლობა და შემდგომი ექსპლუატაცია არ უკავშირდება ხე-მცენარეული საფარის დაზიანებას ან შემდგომი ზრდის კონტროლს.

საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარდა საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები. კერძოდ, შესწავლის მიზნით, ქვესადგურის ტერიტორიაზე გაყვანილი იქნა 4 ჭაბურღილი და 1 შურფი, ხოლო ეგზ-ს ანძის განთავსების ტერიტორიაზე - 2 ჭაბურღილი. ტერიტორიებზე, დაძიებულ სიღრმემდე გრუნტის წყლები არ დაფიქსირებულა.

კვლევების შედეგად დადგინდა, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე საინჟინრო - გეოლოგიური პირობები მშენებლობისათვის ხელსაყრელია და რაიმე გეოლოგიური პროცესი ან მოვლენა, რომელიც ხელს შეუშლის საპროექტო ნაგებობას, კვლევის პროცესში გამოვლენილი არ ყოფილა.

საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ, დაღარული რელიეფის გამო, მთის ციცაბო კალთებიდან დიდი რაოდენობის ატმოსფერული ნალექების მოდინების შემთხვევაში, შესაძლებელია საპროექტო ქვესადგურის ტერიტორიაზე სანიაღვრე წყლის ჩამოდინება. ქვესადგურის ტერიტორიის სანიაღვრე ნაკადისგან დაცვის მიზნით, საჭიროა წყალშემკრები არხის მოწყობა.

კვლევის პერიოდში ასევე განხილული იქნა ფერდობიდან, საპროექტო ტერიტორიაზე ზვავის ჩამოსვლის რისკი. საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერებითა და მოსახლეობის გამოკითხვით დადგინდა, რომ ზვავის შემთხვევები არც თუ ისე ხშირია. ნაზვავის ქვედა ზღვარი არ აღწევს საპროექტო ტერიტორიამდე.

ვინაიდან, კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, სამშენებლო სამუშაოების დაწყება იგეგმება გაზაფხულზე, მშენებლობის დაწყებამდე, გათვალისწინებულია დაკვირვება ზვავის ჩამოსვლის შემთხვევაზე. საჭიროების შემთხვევაში, ქვესადგურის ტერიტორიის დაცვის მიზნით, პოტენციური საშიშროების მხრიდან დაიგეგმება დამცავი შემოღობვის მოწყობა.

რაც შეეხება საშიში ჰიდროლოგიური მოვლენების რისკებს, საპროექტო უბნის მიმდებარედ, მდ. ნარვანის ნაპირებზე ნატანის დაგროვება, ნაპირების წყლისმიერი ეროზია, ნაპირების და ჭალის ტერასების დატბორვა არ დაფიქსირებულა.

როგორც საპროექტო ქვესადგურის მოედანზე, ისე "გუდაური-2" ეგზ-სთან მიერთების წერტილში, საყრდენი ანძის განთავსების ფართობზე ამოღებული ნიადაგი და გრუნტი, შესაბამისი პირობების დაცვით განთავსდება საპროექტო ტერიტორიაზე და სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ გამოიყენება ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის. აქედან გამომდინარე, ნაყოფიერი ფენის შემცველი გრუნტი დარჩება საპროექტო ტერიტორიაზე.

საპროექტო ტერიტორია არ გადაჰკვეთს ცხოველთა სახეობებისათვის საბინადროდ, საკვებად ან გასამრავლებლად ხელსაყრელ არეალს, ამიტომ

ექსპლუატაციის ეტაპზე ფაუნაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესაძლებლობის რისკი დაბალია.

რაც შეეხება მშენებლობის პერიოდს, აღნიშნულ ეტაპზე მოსალოდნელია ცხოველების ხანმოკლე შეშფოთება და მათი მიგრაცია პროექტის სამუშაოების არეალიდან.

ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ფრინველებზე უარყოფითი ზემოქმედება, რადგან არსებობს ეგზ-ს საყრდენ ანძებთან და სადენებთან შეჯახებისა და ელექტროშოკით ფრინველების დაზიანება - დაღუპვის საშიშროება.

ფრინველებზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით, პროექტისათვის შერჩეული ეგზ-ს ორივე საყრდენის კონსტრუქცია ითვალისწინებს ვერტიკალურად დაკიდული საიზოლაციო კოჭებისა და სადენის სამაგრების გამოყენებას, რაც მაღალი ხარისხით გამოორიცხავს ეგზ-ს დამიწებულ და ელექტროგამტარ კომპონენტებთან ერთობლივად კონტაქტს და შესაბამისად ფრინველების ელექტროშოკით დაღუპვის გამოწვევის რისკს.

ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება მშენებლობის ეტაპზე. ვინაიდან სამშენებლო სამუშაოები იწარმოებს 3-4 თვის განმავლობაში და არ იქნება მასშტაბური. ამიტომ, ზემოქმედება შეიძლება შეფასდეს როგორც დაბალი. აღნიშნულის მიუხედავად, შემუშავებულია შემარბილებელი ღონისძიებები. ექსპლუატაციის პერიოდში ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიას ადგილი არ ექნება.

როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე, უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან (200 მ) ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს ნორმით დადგენილ მნიშვნელობებს.

მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ადგილი ექნება საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას. აღნიშნული წყლები შეკრებილი იქნება ტერიტორიაზე მოწყობილ, სათანადოდ იზოლირებულ ორმოში და გატანილი იქნება შესაბამისი სამსახურის მიერ, ხელშეკრულების საფუძველზე.

მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ადგილი ექნება ასევე სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნას. არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენები (ზეთიანი ჩვრები, ხელთათმანები, ლუმინესცენტური ნათურები) - განთავსდება ცალ-ცალკე, მათთვის გამოყოფილ პლასტიკის კონტეინერში და პერიოდულად გატანილი იქნება სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორის მიერ.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის და შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად.
2. მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.
3. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ქვესადგურისა და საყრდენი ანძების განთავსების ტერიტორიაზე ზვავის ჩამოსვლაზე დაკვირვება და საჭიროების შემთხვევაში განახორციელოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.
4. ეგზ-ს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს საქმიანობის შედეგად ფრინველებზე გამოწვეული ზემოქმედების მონიტორინგის წარმოება.
5. უზრუნველყოს სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად.
6. მშენებლობა განახორციელოს „ელექტრული ქსელების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესისა და მათი დაცვის ზონების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 24 დეკემბრის #366 დადგენილების შესაბამისად.
7. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში, დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის სოფ. კობში სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-ს 110/10 კვ. ძაბვის ქვესადგურის და 110 კვ. ძაბვის ეგხ-ს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

